

Ruimte gezocht: samen keuzes maken in een vol **Deventer**

ELSE SNELLER EN LARS WIJNHOUDE

Eerst even voorstellen

Else Sneller

Op dit moment werkzaam als:
Programmamanager Omgevingswet Deventer
Themaleider Gezonde Leefomgeving GGDrU

Lars Wijnhoud

Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Omgevingswet
Gebiedsontwikkeling
Participatie

Proces omgevingsvisie Deventer

- De huidige omgevingsvisie Deventer is in **2019** vastgesteld
- **Nieuwe** visie in ontwikkeling: voldoen aan de wettelijke eisen, beleidsmatige wensen en ontwikkelingen in onze gemeente
- **Koersdocument** vastgesteld in juni 2025
- Ambitie om **ontwerp-omgevingsvisie** eind december 2025 ter inzage te leggen
- **Vaststelling** nieuwe omgevingsvisie eind 2026

Margriet Achtereekte,
projectleider omgevingsvisie

Wat voor omgevingsvisie maakt Deventer?

- Keuze raad: een **beleidsrijke** visie
- Beleidsrijk betekent echter *niet* dat elk beleidsterrein even ver is **uitgewerkt**
 - De visie geeft de huidige “**stand van het beleid**” weer
 - Onuitgewerkte strategische doelen landen dus ook **abstract** in de visie
- **Langlopende discussies** over bijvoorbeeld de locatie van een bedrijventerrein beslecht de *visie* niet
- **Uitgangspunt daarnaast**: al ons ruimtelijk beleid landt in de kerninstrumenten van de Omgevingswet

Leidende principes bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie Deventer

Behoud en versterking **brede welvaart**

1. De basis: water, bodem, landschap als samenhangend systeem
2. Verder bouwen aan cultuurhistorische gelaagdheid, ruimtelijke kwaliteit en samenhang
3. De 15 minutenstad: kiezen voor de nabije en verbonden gemeenschap
4. Een inclusieve gemeente: fijn wonen en samen leven
5. Duurzaam en toekomstgericht
6. Verder bouwen aan een vitale en innovatieve economie
7. Een gezonde samenleving

Je kan het niet alleen

- Opgaven in de leefomgeving zijn inmiddels zo **complex** en **inhoudelijk verweven**
 - Er worden andere inhoudelijke eisen gesteld (bv natuur/gezondheid)
 - Opgaven overschrijden de grenzen binnen de organisatie, maar ook buiten de organisatie (ketenpartners, regio, etc)

Opgaven verder brengen door ze aan te vliegen vanuit één enkel aspect in je eigen beheergebied levert niet het gewenste resultaat.
- Dit vraagt dus een andere samenwerking in de regio en tussen de verschillende bestuurslagen
- De Omgevingswet verplicht niet voor niets samenwerking tussen overheden.
- De maatschappij verwacht van de overheid: **samen doen**
- Om de inhoudelijke afweging op al die samenhangende opgaven integraal te maken, om de samenwerking tussen overheden te ondersteunen en om **participatie** vorm te geven: de Omgevingswet biedt daar de instrumenten voor

Dat is de theorie. Dan de praktijk

- Gesprekken met **inwoners, bedrijfsleven, verenigingen, maatschappelijke organisaties**
- **Ketenpartners** sloten aan bij deze gesprekken

Eén op één doorpraten

Waterschap: specifiek doorgepraat over waterparkeerplaatsen en waterspitsstroken

Provincie: intensief betrokken op ambtelijk niveau over woningbouw en landelijk gebied

Buurgemeenten: we zijn geen eiland...

- Bestaand streven (derde brug over de IJssel) herbevestigd in koers – Voorst in rep en roer!
- Bestuurlijke en ambtelijke gesprekken geïntensiveerd: samen verkennen hoe

Angsten en zorgen

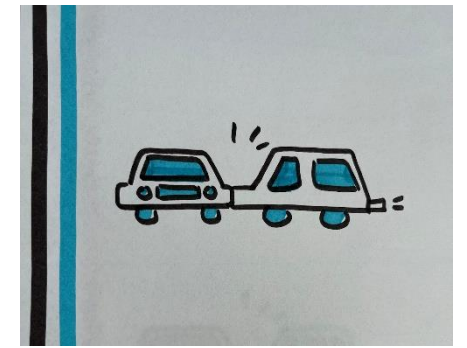
Angsten

- “Wat als het niet in de omgevingsvisie staat?”
 - Het programma onder de Omgevingswet
 - De volgende actualisatie van de visie
- “Wat als “mijn” beleidsterrein minder ver is uitgewerkt in de visie?”
- “Wat als “mijn” beleidsterrein als minder prioritair wordt beschouwd?”

Zorgen

- “Timmeren we de boel niet teveel dicht. Hoe kunnen we dan nog flexibel inspelen op ontwikkelingen?”
- “Als je ergens groen wil, kun je er dan helemaal niet meer bouwen?”
- “We stapelen van alles aan beleid, hoe kunnen we ooit nog ergens bouwen?”

Hoe zoeken we naar waar het schuurt?

Botsproeven intern, met realistische casuïstiek:

1. Biedt de visie voldoende sturing? Is die voldoende praktisch voor:
 - Uitwerken in programma's en omgevingsplan
 - Toetsen wenselijkheid initiatieven
 - Gebiedsontwikkeling
 - Vergunningverlening, toezicht en handhaving
2. Zijn **dilemma's en prioriteiten** per gebied scherp genoeg geformuleerd?
 - Waar kiezen we voor vooral woningbouw, waar voor groen? En waar zijn ze met slimme oplossingen te combineren?
 - Wat zijn de gevolgen van keuze voor één van de aspecten voor de andere opgaven ter plaatse?

Hoe laten we botsen?

Methode van onze **omgevingstafel** gebruikt:

- ☐ Is het initiatief afwijkend van het **omgevingsplan**? Nee, ja? Klein, substantieel?
- ☐ Geeft de **omgevingsvisie** voldoende uitspraak over wenselijkheid?
- ☐ Is er **ander beleid** van toepassing (bv uit het domein Samenleving)?
- ☐ Wat zijn de actuele politiek-bestuurlijke **wensen en ambities** op dit vlak?
- ☐ Wat zijn de **consequenties** van een “ja”? Zijn er ambities die bij een “ja” onder druk komen te staan? En van een “nee”?

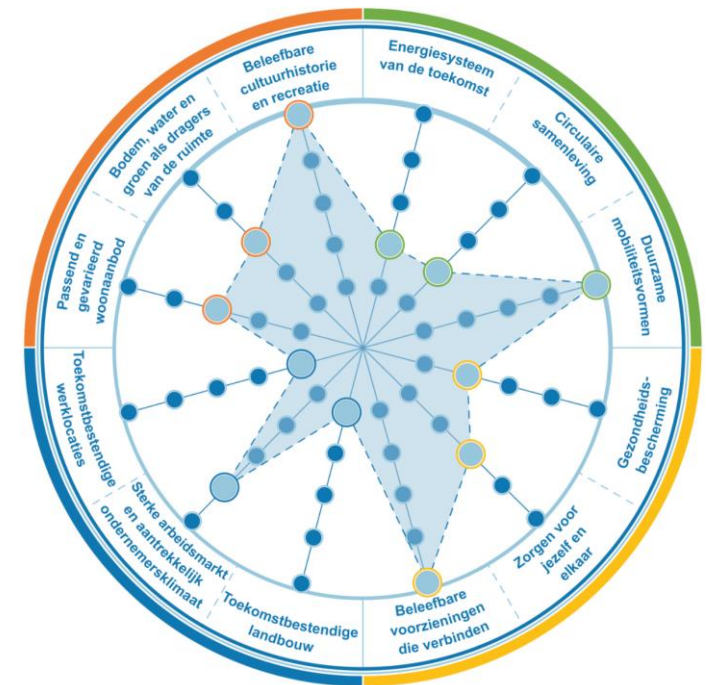
Rode draden uit de bots-gesprekken: bruikbaarheid visie

- De **afwegingswerkwijze** zoals die van omgevingstafel hielp om consequenties van keuzes in beeld te brengen
- Niet alles was – in het gebotste concept – op hetzelfde **abstractieniveau** uitgewerkt
- De “**thema’s**” waren nog niet altijd (passend) vertaald naar “**gebieden**”
- De **windrozen** waren nog onvoldoende duidelijk toegelicht: tonen die een uitgangssituatie, een ambitie, iets anders?

Actie: verbetering van de windrozen

- Opdelen van het gemeentelijk grondgebied in **deelgebieden**
- Per deelgebied de belangrijkste **dilemma's** benoemd
- Per deelgebied de **top-3 prioriteiten** in ontwikkelingen benoemd
- Weergave in “**windrozen**”
- De windrozen worden ook **toegelicht** in de tekst eronder
 - gaat het om het behoud
 - gaat het om (verdere) versterking

Hoe verder? Doorpraten tot we overal uit zijn? Uitstel???

- Een visie die onvoldoende helder richting geeft, kan leiden tot **besluiteloosheid**, of tot veel **doorsturen** naar B&W om richting op te halen
- De **juridische consequenties** van niet-tijdig vaststellen zijn onbekend
- Er is veel **bestuurlijk draagvlak** voor het huidige proces en de bijbehorende tijdlijn
- Door uitstel blijf je langer met **oud beleid** opgescheept, dat niet meer voldoet aan de huidige eisen en wensen
- Door uitstel verklein je de mogelijkheden de **koppelkansen** die door de visie mogelijk worden te pakken; de ontwerp omgevingsvisie verbindt bijvoorbeeld de belangen die spelen rondom de woningbouwopgave. Het zou zonde zijn om nu weer locatiegewijs naar die opgave te kijken!

Dus: moedig voorwaarts!

We gaan met enkele verbeteringen het huidig ontwerp ter inzage leggen

- **Meer evenwicht** aanbrengen in de verschillende onderdelen (voor zover mogelijk)
- **Keuzes** in plaats van stapeling van ambities: windrozen als visualisatie daarvan
- **Doorwerking** van de keuzes in de (deel)gebieden: windrozen voor zo veel mogelijk deelgebieden

Veel aandacht voor het implementeren van het **werken met** de nieuwe visie in de organisatie

En: gelijk door voor de volgende ronde!

- We richten een proces van **kortcyclische periodieke bijstelling** van (delen van) de visie in
- We gaan met de raad de thema's die geactualiseerd en thema's en gebieden die nader uitgewerkt moeten worden prioriteren: een **meerjarige agenda** voor actualisatie en uitwerking
- We gaan hierover in- en extern communiceren
- We zetten daarbij een **team** in dat de verschillende soorten werk in de gemeente vertegenwoordigt zodat we werken aan een uitvoerbare visie
- We maken **botsproeven** een structureel onderdeel van het actualisatieproces van de visie

Zo wordt de visie “**going concern**” zoals bedoeld in de beleidscyclus, in plaats van een bijzonder project

Inhoudelijke botsingen: nog niet allemaal opgelost...

- **Gezondheid:** niemand wil een ongezonde leefomgeving maar als puntje bij paaltje komt, wordt gezondheid als “extra eis” gezien. Zeist draait dat helemaal om. Gezondheid is eis 1!
- **Energie** wordt gezien als aparte opgave, terwijl het vaak de randvoorwaarde voor ontwikkeling voor wonen of werken is. Is wonen altijd overal prioritair?
 - Voor de binnenstad: het cultuurhistorische beeld is hier prioritair. Tegelijkertijd gaan we verdichten waardoor netverzwaring onontkoombaar is. Hoe ver gaan we in het inpandig inpassen daarvan?
 - Voor naoorlogse wijken buiten het centrum: durven we wonen ook niet-prioritair te verklaren? Bijvoorbeeld door op het eerste huis dat vrijkomt in een straatje voorkeursrecht te vestigen, om daar een energie-oplossing voor de buurt te realiseren?
- Dit vraagt een **politiek** gesprek! Vanuit een langjarige visie op de stad: brede welvaart!

